

Handleiding Klimrek-T waterzelfscan

Als teler aan de slag met de waterzelfscan

Auteurs: Sacré, A.-S. & Van linden, V.

Versie	Datum	Beschrijving
Versie 1.0	Augustus 2026	Handleiding Klimrek-T waterzelfscan

Sacré, A.-S. & Van linden, V. (2026). Handleiding Klimrek-T waterzelfscan. Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek.

Dit rapport is gratis te downloaden op: [DOI](#)

Dit technisch document is eigendom van het Klimrek project (partners: Boerenbond, ILVO, pcfruit en Viaverda). Vanwege het auteursrecht is het verboden om dit document (of inhoud ervan) te reproduceren, geheel of gedeeltelijk. Schendingen van het auteursrecht worden vervolgd.

Inhoud

Wat is de Klimrek-T waterzelfscan?.....	1
Wat heb je nodig?.....	1
Stap 1 — Start de scan.....	2
Stap 2 — Vul de vragenlijst in	2
2.1 Bedrijfsinfo.....	2
2.2 Watergebruik.....	3
2.3 Waterbronnen	4
2.4 Bodem- en waterbeheer.....	5
Stap 3 — Bekijk je resultaten.....	6
Tips.....	7
Contact.....	7

Wat is de Klimrek-T waterzelfscan?

Met de waterzelfscan krijg je op maat van je bedrijf **zicht op maatregelen** om je bedrijfsvoering robuuster te maken tegen klimaatverandering en om slimmer met water om te gaan. De scan bestaat uit een korte vragenlijst over je bedrijf, je watergebruik, je waterbronnen en je bodem- en waterbeheer, en **duurt maar enkele minuten**.

Link naar de tool: <https://klimrek.shinyapps.io/Waterzelfscan/>

Het **Klimrek-T-project** (“Klimaatmaatregelen en slim waterbeheer mét economische kansen op het tuinbouwbedrijf”) was een Blue Deal-project (2023-2025), waarin ILVO, Boerenbond, pcfruit en Viaverda klimaat- en watertrajecten voor de teelt van hardfruit en vollegrondsgroenten ontwikkelden. De ontwikkeling gebeurde in co-creatie met stakeholders uit de sector om het traject zo correct, gebruiksvriendelijk en gedragen mogelijk te maken. Meer info over Klimrek-T is terug te vinden op [de projectwebsite](#).

Wat heb je nodig?

- Een computer, tablet of smartphone met internetverbinding — een installatie is niet nodig.
- Een goed beeld van je teelten, bodem, irrigatiesystemen en waterbronnen.
- Indien beschikbaar: cijfers over je dakoppervlakte en je waterbuffers (in m² en m³).

Stap 1 — Start de scan

Link naar de tool: <https://klimrek.shinyapps.io/Waterzelfscan/>

Open de link hierboven. Je krijgt een korte uitleg over de tool. Klik op START om de vragenlijst te beginnen.

Meer informatie vind je op www.klimrekproject.be/over

Startpagina van de waterzelfscan.

Stap 2 — Vul de vragenlijst in

De vragenlijst is opgebouwd uit 4 tabbladen: Bedrijfsinfo, Watergebruik, Waterbronnen en Bodem- en waterbeheer. Doorloop ze in volgorde met VOLGENDE; met VORIGE kan je terug. Sla geen vragen over — hoe vollediger je antwoordt, hoe beter het advies aansluit op jouw bedrijf.

2.1 Bedrijfsinfo

Kies eerst je sector: Hardfruit of Vollegrondsgroenten. Op basis van deze keuze past de tool de volgende vragen automatisch aan (bijvoorbeeld het type irrigatie). Daarna geef je aan welke bodemtextuur, hoeveel erosiegevoelige percelen, welk aandeel percelen binnen de streefzone voor bodemorganisch koolstofgehalte, en hoeveel percelen tekenen van bodemverdichting vertonen.

Welke watermaatregelen passen op jouw bedrijf? Doe de test!

BEDRIJFSINFO

WATERGEBRUIK

WATERBRONNEN

BODEM- EN WATERBEHEER

Welke teelten heb je op jouw bedrijf?

☒ Hardfruit

☐ Vollegrondsgroenten

Welke bodemtextuur hebben de meeste van jouw percelen?

Zand

Hoeveel van jouw percelen zijn erosiegevoelig? [i](#)

Enkele

Hoeveel van jouw percelen hebben een bodemorganisch koolstofgehalte binnen de streefzone? [i](#)

Enkele

Op hoeveel van jouw percelen zie je tekenen van bodemverdichting? [i](#)

Enkele

VOLGENDE

Tabblad Bedrijfsinfo (voorbeeld voor hardfruit).

2.2 Watergebruik

Dit tabblad vraagt naar je irrigatietype en hoe je beslist wanneer en hoeveel je irrigeert (bv. op ervaring, met een sensor, satellietdata of adviesinstrument).

Let op het verschil per teelt:

- Hardfruit: naast irrigatie krijg je ook een extra vraag over nachtvorstberekening (bv. bovenkroonberekening vollevelds, microsprinklers...).
- Vollegrondsgroenten: dit onderdeel bevat geen vraag over nachtvorstberekening, enkel over het irrigatietype (bv. haspel+beregeningsboom) en je beslissingsmethode.

Klimrek-T water zelfscan OVER ZELFSCAN RESULTATEN

Welke watermaatregelen passen op jouw bedrijf? Doe de test!

BEDRIJFSINFO WATERGEBRUIK WATERBRONNEN BODEM- EN WATERBEHEER

Irrigatie

Irrigatietype voor Hardfruit :

Druppelirrigatie

Hoe beslis je wanneer en hoeveel je irrigeert?

Nachtvorstberegening

Welk type nachtvorstberegening pas je toe op het merendeel van je hardfruitpercelen?

Bovenkroonberegening vollevelds

VORIGE VOLGENDE

Tabblad Watergebruik voor hardfruit, met extra vraag over nachtvorstberegening.

Klimrek-T water zelfscan OVER ZELFSCAN RESULTATEN

Welke watermaatregelen passen op jouw bedrijf? Doe de test!

BEDRIJFSINFO WATERGEBRUIK WATERBRONNEN BODEM- EN WATERBEHEER

Irrigatie

Irrigatietype voor Vollegrondsgroenten :

Haspel+beregeningsboom

Hoe beslis je wanneer en hoeveel je irrigeert?

Op ervaring

VORIGE VOLGENDE

Tabblad Watergebruik voor vollegrondsgroenten — geen vraag over nachtvorstberegening.

2.3 Waterbronnen

Hier geef je op hoeveel m² dakoppervlakte je hebt, hoeveel daarvan aangesloten is op een regenwateropslag, hoeveel m³ bovengrondse wateropslag je in totaal hebt en hoe die is afgedekt. Vervolgens duid je per toepassing aan welke waterbron je voornamelijk gebruikt: gewasbescherming, irrigatie, wassen/sorteren en reiniging van machines en infrastructuur. Tot slot geef je aan of je was- en/of sorteerwater hergebruikt.

Bij hardfruit komt hier een extra kolom bij voor de waterbron die je gebruikt voor nachtvorstberegening; bij groenten ontbreekt deze kolom omdat nachtvorstberegening daar niet van toepassing is.

Klimrek-T water zelfscan OVER ZELFSCAN RESULTATEN

Welke watermaatregelen passen op jouw bedrijf? Doe de test!

BEDRIJFSINFO WATERGEBRUIK WATERBRONNEN **BODEM- EN WATERBEHEER**

Hoeveel m² dakoppervlakte heb je?

Hoeveel m² dakoppervlakte is aangesloten op een regenwateropslag?

Hoeveel m³ aan BOVENGRONDSE wateropslagen heb je in totaal op jouw bedrijf?

Hoe zijn de meeste van jouw wateropslagen afgedekt?

Welke waterbron gebruik je voornamelijk voor volgende toepassingen?

Gewasbescherming	Irrigatie	Wassen/sorteren	Reiniging machines en infrastructuur	Nachtvorstberegening

Hergebruik je was- en/of sorteewater?

Neen

VORIGE VOLGENDE

Tabblad Waterbronnen (hardfruit heeft een extra kolom 'Nachtvorstberegening').

2.4 Bodem- en waterbeheer

Dit laatste tabblad is identiek voor beide teelten. Je duidt aan welke elementen op je bedrijf aanwezig zijn (bv. infiltratiezone, stuwtjes in perceelsgrachten, swales, peilgestuurde drainage, greppels in de zwartstrook (fruit), drempeltjes tussen de teeltruggen, mulch of grasmaaisel/snoeihout op de zwartstrook). Geef ook aan of je waterkort ervaart op je bedrijf.

Onderaan kan je optioneel toestemming geven om je antwoorden anoniem te delen voor onderzoek binnen het Klimrek-T-project. Dit is niet verplicht: ook zonder toestemming kan je verdergaan naar je resultaten. Klik tot slot op **BEKIJK MIJN RESULTATEN**.

Welke watermaatregelen passen op jouw bedrijf? Doe de test!

BEDRIJFSINFO

WATERGEBRUIK

WATERBRONNEN

BODEM- EN WATERBEHEER

Welke van volgende elementen zijn aanwezig op jouw bedrijf?

- ☐ infiltratiezone
- ☐ Stuwtdes in perceelsgrachten
- ☐ Swales
- ☒ Peilgestuurde drainage
- ☐ Greppels in de zwartstrook (fruit)
- ☐ Drempeltjes tussen de teeltruggen
- ☐ Ik pas mulch toe (groenten) of laat grasmaaisel/snoeihout op de zwartstrook achter (fruit)
- ☐ Geen van bovenstaande

Heb je water tekort op jouw bedrijf?

Ja

Mogen we jouw gegevens anoniem opslaan om deze te gebruiken voor onderzoek binnen het Klimrek-T project?
Ook als je hier niet mee akkoord gaat, kan je verdergaan om jouw resultaten te bekijken.

☐ Ik geef toestemming om mijn antwoorden anoniem te delen voor onderzoeksdoeleinden.

BEKIJK MIJN RESULTATEN

Tabblad Bodem- en waterbeheer, met toestemmingsvraag en knop 'Bekijk mijn resultaten'.

Stap 3 — Bekijk je resultaten

Op basis van je antwoorden toont de tool een overzicht van maatregelen die mogelijk interessant zijn voor jouw bedrijf, elk met een korte toelichting. Klik op LEES MEER bij een maatregel voor meer uitleg.

Voorbeelden van mogelijke maatregelen zijn: het verhogen van het bodemkoolstofgehalte, bodemverdichting opheffen, stuwtdes in perceelsgrachten, infiltratiezones, mulchen, slimme irrigatie, en maximaal gebruik van hemelwater. Bij hardfruit kunnen ook greppels in de zwartstrook en nachtvorstberegening met microsprinklers verschijnen; bij groenten kunnen drempeltjes tussen de teeltruggen als maatregel getoond worden.

Onderaan de resultatenpagina kan je je volledige advies downloaden als pdf, zodat je het later kan raadplegen of delen.

Cursus en handleiding: Klimrek-T waterzelfscan – versie 1.0

Klimrek-T water zelfscan [OVER](#) [DOELSTELLEN](#) [RESULTATEN](#)

Jouw resultaten

Op basis van jouw antwoorden, laten volgende maatregelen ons mogelijk is interessant voor jouw bedrijf. Wil je dieper ingaan op het waterbeheer van jouw bedrijf? Vraag dan een Klimrek-T waterscan aan.

Verhoog het bodemkoolstofgehalte van jouw percelen

Een bodem met een hoog bodemorganisch koolstofgehalte werkt als een spons.

[LEES MEER](#)

Bodemverdichting opheffen en voorkomen

Gewassen op een verdichte bodem zijn gevoeliger voor veeracties.

[LEES MEER](#)

Stuwtes in perceelgrachten

Bekijk de mogelijkheid om stuwtes aan te leggen in perceelgrachten.

[LEES MEER](#)

Infiltratiezones

In een infiltratiezone wordt hemelwater tijdelijk vastgehouden, zodat het de kans krijgt om te infiltreren naar het grondwater.

[LEES MEER](#)

Greppeltjes in de zwartstrook

Bekijk de mogelijkheid om greppeltjes aan te leggen in de zwartstrook.

[LEES MEER](#)

Mulchen

Door de bodem met mulch te bedekken, beperk je de hoeveelheid water die verdort.

[LEES MEER](#)

Slimme irrigatie

Door op het juiste moment aan de juiste plaats te irrigeren, voorkom je opbrengstverlies. Sensoren, satellietdata of adviesinstrumenten kunnen je daarbij ondersteunen.

[LEES MEER](#)

Nachtvorstberegning met microsprinklers

In vergelijking met volledige overbewatering, verbruiken microsprinklers maar half zoveel water.

[LEES MEER](#)

Gebruik zoveel mogelijk hemelwater

Hemelwater is een duurzame, relatief goedkope waterbron, die qua kwaliteit volstaat voor het overgrote deel van de gewasbescherming, irrigatie, nachtvorstberegning en voor reiniging van machines.

[LEES MEER](#)

Maximaliseer je hemelwateropvang

Om maximaal in te zetten op hemelwatergebruik, raden we aan om al jouw dakoppervlakte aan te sluiten op een hemelwateropvang.

[LEES MEER](#)

[Download advies als pdf](#)

Resultatenpagina met voorgestelde maatregelen en de knop 'Download advies als pdf'.

Tips

- Neem rustig de tijd; er is geen tijdslimiet en je kan met VORIGE altijd terug.
- Ken je een exact cijfer niet (bv. m² dakoppervlakte)? Vul een realistische inschatting in — dit geeft al een bruikbaar resultaat.
- De resultaten geven een eerste inzicht, geen bindend advies. Wil je dieper ingaan op het waterbeheer van je bedrijf? Vraag dan een Klimrek-T waterscan aan via de resultatenpagina.
- Bewaar je advies als pdf zodat je de maatregelen achteraf rustig kan doornemen of bespreken met een adviseur.

Contact

Ondervind je problemen met de tool? Neem dan contact op met helpdesk@klimrekproject.be.